

Modrá krev

Šlechtické tituly byly oficiálně zrušeny se vznikem samostatného Československa, přesto u nás stále žijí a působí desítky příslušníků aristokracie. Historie jejich rodů je významnou součástí dějin naší země a jejich majetky patří do pokladnice českého kulturního dědictví. S průvodcem, hrabětem Františkem Kinským, diváci nahlédnou za brány památečných sídel. František Kinský bude představovat jednotlivé aristokraty, bude klást otázky, rozplétat příbuzenské vazby, naslouchat neskutečným životním příběhům, vyprávění o historii dávné i nedávné, ale také o současnosti, která je téměř neznámá. Důraz bude kladen zejména na nejmladší generaci. Mnozí z této generace totiž vyrostli v exilu, často ani moc netušili, jak rozmanitá je historie země jejich předků. Po sametové revoluci přijeli sem, obyčejně i s rodiči, převzali rodinné dědictví a dnes ho spravují. Ale jak se vyrovnávají s českým prostředím? Jak těžké je dostát rodinnému krédu dnes, tedy v době, kdy čest není zrovna na špici společenského zájmu? *„Aristokracie patří ve všech vyspělých zemích mezi elity národa. U nás tomu tak dosud není – a je to ku škodě nás všech,”* myslí si kreativní producentka **Lenka Poláková** a dodává: *„Na vyprávění současných představitelů nejvýznamnějších rodů mne fascinuje jejich obrovská pokora, vědomí tradic a hodnot, zodpovědnost za svěřený rodinný majetek a všudypřítomná noblesa. Tedy přesně ty hodnoty, které v dnešní turbulentní a konzumní době tolik postrádáme.”*

Autorka projektu a režisérka Alena Činčerová: Měla jsem pocit dluhu, který je třeba splatit

Jste autorkou projektu Modrá krev. Jak se zrodil nápad na tento cyklus?

Nápad se zrodil již před mnoha lety. František Kinský je můj dlouholetý přítel a vždycky mě fascinovalo jeho vyprávění o předcích, o české šlechtě a jejich osudech. A protože jsem dokumentaristka, nechtěla jsem si nechat ty příběhy jen pro sebe. Také jsem si uvědomovala, kolik příkoří museli naši aristokraté, kteří zůstali v zemi, snášet během totality. A nechápala, proč se o tom stále téměř mlčí. Měla jsem pocit dluhu, který je třeba splatit.

Jsou u nás dobře zmapované rodokmeny české šlechty?

Toto je otázka spíš pro historiky. Rody, jejichž potomci stále žijí, samozřejmě své rodokmeny znají stovky let zpět.

Změnilo se nějak vnímání šlechty u nás po roce 1989?

Já bych řekla, že ano. Bohužel někdy jde i o vnímání negativní. Často slyším: „Vždyť jsou to cizáci...“ S tím se snažím ve svých filmech polemizovat. Obdivuji rodiče, kteří v emigraci naučili své potomky česky, i když byli bytostně přesvědčeni, že se sem zpět už nikdy nevrátí. Obdivuji, jak se mnozí navrátní aristokraté statečně potýkají s jazykem předků, jedním z nejtěžších jazyků na světě.

Kostantin Kinský to úsměvně glosuje, že kvůli Gottwaldovi neumí skloňovat. Živě vzpomínám na hlasy, které prezidentskému kandidátovi Karlu Schwarzenbergovi vytýkaly jeho cizáctví. Jemu, který patří mezi potomky Přemyslovců.

Asi bychom se nedivili, kdyby někdo z nich zanevřel na český národ. Jsou i takové případy?

Vzhledem k tomu, že já točím povytce ty, kteří se vrátili, nebo vůbec neodešli, tak jsem se s takovými případy nesečkala. Zatím.

Vy jste se při natáčení setkala s mnoha představiteli české šlechty. Jací jsou?

Vzdělaní, s obrovským přehledem, galantní, šarmantní, zábavní, ochotní. Aspoň tak jsem je poznala já.

Při natáčení jste slyšela mnoho příběhů. Je nějaký, který Vám nejvíc utkvěl v paměti?

Těch příběhů je víc. A neprozradím. Jen hezky sledujte náš nový cyklus Modrá krev.

Anotace jednotlivých dílů

1. díl – Kolowratové

Páni z Kolowrat hráli v české historii a politice nezanedbatelnou úlohu, vždy zastávali významné funkce. Najdou se mezi nimi purkrabí, hejtmani, nejvyšší zemští soudci, církevní hodnostáři, ale také královští místodržící nebo nejvyšší kancléři. Po generace se hlásí ke svému rodovému heslu Věrně a stále. Tedy věrnost zemi, panovníkovi i Bohu. Své krédo vždy vzorně plnili. Ať už ve středověku nebo v bolestném 20. století, které jejich osudy pořádně zamíchalo a zaválo je do všech koutů světa.

2. díl – Czernínové

Czernínové z Chudenic jsou starý český aristokratický rod. První zmínky o tomto rodu se datují až do roku 1115. Nejstarší známý předek Czernínů byl komorníkem Přemysla Otakara I. Mezi předky Czernínů patří i sám Karel IV. V dlouhém rodokmenu se najdou Přemyslovci, Jagellonci, Lucemburkové i Habsburkové. V rámci střední Evropy drží Czernínové historický primát: po sedm století dobrovolně neopustili rodinné sídlo Chudenice. Starý zámek stojí na místě bývalé tvrze z 12. století. Na konci 16. století Humprecht Czernin přestavěl tvrz na renesanční zámeček. Jejich rodové krédo zní: Nezahyneš ani ohněm ani mečem. Ukaž mi své cesty, ó Pane.

3. díl – Schwarzenbergové

Zřejmě nejpopulárnějším českým aristokratickým rodem je dnes rod Schwarzenbergů. A to díky oblíbenému politikovi, bývalému senátorovi, kancléři, exministru zahraničí a kandidátovi na prezidenta republiky, knížeti Karlovi, celým jménem Karel VII. Jan Nepomucký Josef Norbert Bedřich Antonín Vratislav Menas, 12. kníže ze Schwarzenbergu (německy Karl Johannes Nepomuk Josef Norbert Friedrich Antonius Wratislaw Menas Fürst zu Schwarzenberg). Dne 10. prosince roku 1937, v den kdy se Karel narodil, vypálili na rodném hradě Orlíku dvanáct dělostřeleckých salv. Schwarzenbergové jsou původem franský šlechtický rod. První zmínky o něm jsou datované již k roku 1172. Tehdy se rod jmenoval Seinsheim podle sídla v tvrzi Seinsheim. Pod tímto jménem vystupovali až do 15. století. V roce 1654 získali Schwarzenbergové příslušnost mezi plnoprávné české šlechtické rody. Roku 1658 se Jan Adolf I. ze Schwarzenbergu (1615-1683) zasloužil o zvolení Leopolda I. císařem a byl za to povýšen na říšského knížete. Kníže Jan Adolf hovořil pět jazyky a své dědice zavázal k tomu, aby se naučili česky. Od těchto časů jsou Schwarzenbergové významným českým šlechtickým rodem. V erbu má tento rod heslo „Nic než právo“.

4. díl – Sternbergové

V jejich erbu je osmicípá hvězda v modrém poli. Rodové heslo latinsky zní: „Nescit occasum“, v češtině to znamená „nezná západu“, tedy „nikdy nezapadá.“ Právě ona šternberská hvězda nikdy nezapadá. Jeden ze tří biblických králů, kteří se přišli klanět novorozenému Ježíšovi v Betlémě, se jmenoval Kašpar. A podle rodinné legendy to byl právě on, kdo založil významný český rod. Hvězda v erbu Sternbergů je tedy hvězdou betlémskou. A jméno Kašpar se u Sternbergů předává po generace. Sternbergové skutečně patří mezi nejstarší české šlechtické rody a dokonce jsou spřízněni přímo s britskou královnou Alžbětou. První písemná zmínka o

rodu Sternbergů je datována již do roku 1130, kdy rod založil Diviš z Divišova, přítel a rádce knížete Soběslava.

5. díl – Lobkowiczové

Rodové heslo Lobkowiczů zní „Popel jsem a popel budu“ a odkazuje se k jedné větvi slavného rodu, která jej od 17. století nepoužívá. Mezi zástupci starobylého rodu Lobkowiczů jsou dnes vědci, bankéři, politici, opata, biskup i bývalý opravář televizí. Někteří zůstali v zemi svých předků i za cenu těžkých perzekucí, jiní odešli a dnes se vrací zpět. Jméno rodu Lobkowiczů zná v naší zemi snad každý. Nese ho obrovské množství památných objektů, najdeme ho v učebnicích literatury, dějepisu, v románech, dokonce i na etiketách piva nebo vína. Lobkowiczové jsou nejvyšším a nejvznešenějším skutečně českým aristokratickým rodem. Po vzniku samostatného Československa roku 1919 hlava rodiny rozhodla, že se rod bude psát Lobkowicz místo Lobkowitz. Tedy ve tvaru staročeském místo německém. Prvním známým prapředkem byl rytíř Mareš z Újezda na konci 14. století. Jeho syn Mikuláš, zvaný Chudý, navzdory svému jménu získal tvrz Lobkovice a její jméno spojil se jménem rodu. Byl to velký oblíbenec krále Václava IV., od nějž získal další statky, například hrad Hasištejn. Jeho synové založili další dvě větve rodu Hasištejnské z Lobkovic a Popely z Lobkovic. I když během 17. století větev Popelů přestala toto jméno užívat, v rodovém erbů a heslu jim zůstalo: Popel jsem a popel budu.

6. díl – Nostitzové

Když se vysloví jméno Nostitzů, většinou se vybaví dnešní Stavovské, původně Nostitzovo divadlo v Praze. První písemná zmínka o rodu je datována rokem 1280. A mezi prapředky patří i královský pár Jan Lucemburský a Eliška Přemyslovna. Jejich potomky jsou ovšem i další významné české aristokratické rody, například Colloredo-Mannsfeldové, Czerninové, Kinští, Kolowrat-Krakowští, Lobkowiczové, Schwarzenbergové a

Sternbergové. Původní sídlo hornolužického rodu Nostitzů bylo na hradě Nostitz u Budyšína. První Nostitzem v Čechách byl Hanuš z Nostitz, který se roku 1528 usadil v Praze. Tato rodová větev však nezasáhla významněji do českých dějin a v 18. století vymřela. Potomci Kašpara z Nostitz založili další rodové větve a získali významné postavení a majetek v Čechách. Mezi významné předky Nostitzů patří Otto Nostitz (+1630). Ten položil v 17. století základy moci a bohatství Nostitzů v Království českém. Ve službách Habsburků se stal úspěšným politikem, zastával úřad místokancléře a říšského dvorního rady. Zakladatelem linie Nostitz-Rienecků, která přišla z Lužice do Čech, byl Jan Hartwig, nejvyšší kancléř českých zemí. Asi nejznámějším z rodu Nostitzů je František Antonín Nostitz – Rieneck (1725 - 1794). Byl velmi vzdělaný, zaznamenal i velkou politickou kariéru, stal se nejvyšším purkrabím pražským a prezidentem královského gubernia. Hájil již tak omezená práva Království českého proti centralistickým snahám Vídně. Ač byl sám německé národnosti, patřil mezi význačné obhájce českého jazyka. Ze svého pražského paláce vytvořil centrum společenského života, kde se setkávali aristokraté i významní učenci. Zbožňoval technické a vědecké novinky. Nejen že nechal zbudovat 1. hromosvod v Čechách, nechal také své děti očkovat! Výchovu svých synů svěřil takovým slavným českým vlastencům a učencům jako byli Josef Dobrovský a František Martin Pelcl.

7. díl – Colloredové

Rod knížat a hrabat Colloredů se objevuje na historické scéně už před tisícovkou let v Itálii. Mansfeldové ještě o století dříve. Do Čech se Colloredové dostali za třicetileté války a usadili se na panství a zámku v Opočně. Po Vítězném únoru ve století minulém všichni do jednoho tuto zemi opustili. Dnes jsou tady zpět aspoň někteří. Na počátku 11. století získal prapraprůdek rodu Liobard Colloredo hrad Mels ve Furlandsku. To je poblíž dnešního italského Terstu. Zde později vystavěli hrad Colloredo. Na počátku 13. století se rod rozštěpil do několika větví. Po zavraždění Albrechta z Waldsteina a jeho druhů získali bratři Jeroným a Rudolf Colloredové v roce 1636 panství Opočno zkonfiskované dědicům Adama Trčky z Lípy, zavražděného spolu s Waldsteinem. Za války rodinu Colloredů z Opočna vyhnali nacisté, tatínek paní Kristiny Colloredovou kníže Josef Colloredo byl aktivní protifašistický bojovník, a tak byl Němci prohlášen za nepřítele Velkoněmecké říše. Proto mu na majetek nebyla uvalená „jen“ tzv. nucená správa, majetek byl rovnou konfiskován. Po válce byl prohlášen za majetek státu. Když odsud Kristina s rodiči odcházeli, bylo jí sedm let. Po sametové revoluci se nakrátko opočenský zámek a panství vrátili do rukou paní Kristiny v letech 2003 - 2007. Pak jí byl zámek opět odebrán a soudní pře pokračují dodnes.

8. díl – Kinští

V jejich erbů jsou tři vlčí zuby, jejich rodové heslo zní: BŮH, ČEST, VLAST. Mezi jejich předky byli mnozí významní muži i ženy, například čtyři nejvyšší kancléři Království českého. Rod Kinských patřil po staletí k nejvýznamnějším aristokratickým rodinám v zemi. Jeho členové se zapsali do našich dějin zlatým písmem jako velcí vlastenci, mecenáši věd a umění i důležitých národních institucí. Historik Josef Pekař o Kinských napsal: „Rod Kinských znal se vždy k národu, z něhož vyšel. Tuto chválu zaslouží Kinští vskutku před mnohými jinými rody panského původu...“ Kořeny rodu sahají až do doby vlády Přemysla Otakara I. Prvním doloženým předkem je vladka Martin z Medvědíče v roce 1209. (První písemná zmínka o rodu Kinských se objevuje již v roce 1236). Jméno Kinský vzniklo z nesprávného německého přepisu původního jména Wchynský ze Vchynic a z Tetova, což byl název vesnice a tvrze nedaleko Lovosic. Toto jméno se později také psalo Chynský a teprve až po třicetileté válce začalo být užíváno současného tvaru Kinský. První, kdo si začal říkat Kinský a byl jmenován hrabětem, byl Vilém, kterého zavraždili společně s Albrechtem z Valdštejna v únoru roku 1634 v Chebu.

autorka projektu a režie: Alena Činčerová
moderátor a odborný poradce: František Kinský
hlavní kamera: David Ployhar, Martin Čech, Ervín Sanders, Pavel Brynych
dramaturgie: Josef Albrecht
výkonný producent: David Boháč
produkce: Simona Nováčková
kreativní producentka: Lenka Poláková

Kontakt pro média

Daniel Maršalík

Tel.: (+420) 261 137 521

Mob.: (+420) 606 464 922

daniel.marsalik@ceskatelevize.cz

fotografie

<ftp://ceskatelevize.cz/>

pavel.kral@ceskatelevize.cz